

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

Szkoły Podstawowej Nr 1
im. Królowej Jadwigi w Pcimiu

Rok szkolny: 2020/2021

Wrzesień 2020 r.

Podstawy prawne:

1. Konwencja o prawach dziecka

Art. 33. (aneks): „Państwa – Strony będą podejmowały wszelkie odpowiednie kroki, w tym ustawodawcze, administracyjne, socjalne oraz środki w dziedzinie oświaty, w celu zapewnienia ochrony dzieci przed nielegalnym używaniem środków narkotycznych i substancji psychotropowych, zgodnie z ich zdefiniowaniem w odpowiednich umowach międzynarodowych oraz w celu zapobiegania wykorzystywaniu dzieci do nielegalnej produkcji tego typu substancji i handlu nimi.”

2. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 i 1078).

3. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021 opublikowane dnia 3.07.2020 r.

4. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 1449).

5. Statut Szkoły Podstawowej nr 1 w Pcimiu.

*„Bądź sobą, szukaj własnej drogi.
Poznaj siebie, zanim zechcesz dzieci poznać.
Zdaj sobie sprawę z tego, do czego sam jesteś zdolny,
Zanim dzieciom pocznieś wykreślać zakres ich praw i obowiązków”.*
/Janusz Korczak/

Wstęp

Program wychowawczo- profilaktyczny obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, **skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców**.

Szkolny program wychowawczo- profilaktyczny opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym oraz wychowawczym realizowane przez wszystkich nauczycieli we współpracy z uczniami i ich rodzicami.

Jest on powiązany ze szkolnym programem nauczania oraz działaniami opiekuńczymi i zajęciami pozalekcyjnymi dla uczniów.

Każdy członek społeczności szkolnej (Uczeń – Nauczyciel – Rodzic) kieruje się w swoim postępowaniu zasadą poszanowania drugiego człowieka, dąży do porozumienia, mając na uwadze dobro indywidualne i zbiorowe jakim jest Szkoła.

Szkoła pomaga uczniowi w rozwiązywaniu pojawiających się sytuacji problemowych i w zależności od etapu edukacyjnego, na którym znajduje się uczeń, stwarza możliwości do samodzielnego rozwoju poprzez rozpoznawanie własnych talentów i rzetelną pracę.

Wszyscy poruszamy się w określonym Statutem Szkoły i innymi przepisami prawa oświatowego obszarze wzajemnych oddziaływań, mamy przy tym świadomość, że prawo to ma służyć człowiekowi, a nie odwrotnie.

Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice. Nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka, żyje nie tylko z drugim, ale i dla drugich. Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka.

DEFINICJE:

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie. Profilaktyka winna wspierać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posilkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Za realizację zadań zawartych w programie profilaktyczno- wychowawczym odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Szkoły.

Za szczegółowe zadania odpowiadają poszczególne osoby.

Dyrekcja	<ul style="list-style-type: none">-Dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole.-Współpracuje z Samorządem Uczniowskim.-Stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej.-Czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.-Ma obowiązek organizowania spotkań szkoleniowych dla nauczycieli, umożliwiać udział w kursach pedagogicznych.-Dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły zarówno uczniom, jak i pracownikom, dyżury pracowników szkoły, monitoring wizyjny.-Umożliwia nauczycielom doskonalenie zawodowe i udział w szkoleniach organizowanych w ramach WDN. Organizuje szkolenia o tematyce profilaktyczno- wychowawczej wynikające z aktualnych potrzeb Szkoły.
Pedagog szkolny	<ul style="list-style-type: none">-Ma obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy i udzielania wsparcia dzieciom, które padły ofiarą przemocy i przestępczości w szkole i poza nią.-Ma obowiązek ścisłej współpracy z policją i sądem dla nieletnich (w razie zaistniałej potrzeby).-W sposób zdecydowany reaguje na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia.-Współpracuje z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez dzieci szczególnie z rodzin patologicznych i zaniedbanych środowiskowo.-Poprzez prowadzone działania profilaktyczno- wychowawcze kształtuje u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów karalnych.-Systematycznie prowadzi pedagogizację rodziców i uczniów w różnych formach.
Nauczyciele	<ul style="list-style-type: none">-Opracowują i realizują przy współpracy z Radą Rodziców szkolny program wychowawczo- profilaktyczny. Kształcą i wychowują dzieci w duchu tolerancji i patriotyzmu.-Prowadzą dokumentację związaną z procesem wychowania.-Odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem w czasie wycieczek, wyjść itp.-Udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów.-Mają obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego.-Mają obowiązek współpracy z kuratorami sądowymi, policją, opieką społeczną (w przypadku zgłoszenia przez w/w

	<p>instytucje takiej potrzeby).</p> <ul style="list-style-type: none"> -Wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania. -Na zajęciach lekcyjnych mają obowiązek dostosowania wymagań do możliwości ucznia w oparciu o opinię lub orzeczenie wydane przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną. -Kształcą i wychowują dzieci w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka.
Wychowawcy klas	<ul style="list-style-type: none"> -Realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele zawarte w tematyce godzin wychowawczych (załącznik tematów godzin wychowawczych). -Starają się poznać sytuację rodzinną i osobistą ucznia, dążą do rozpoznania jego potencjału psychospołecznego oraz intelektualnego swoich podopiecznych, dostosowując w praktyce metody, formy pracy oraz wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia. -Mają obowiązek kształtować właściwe stosunki między uczniami opierając je na tolerancji i poszanowaniu godności osoby. -Sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i społeczeństwie. -Wspólnie z pedagogiem szkolnym zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, zaznajamiając się z ich sytuacją rodzinną. -Dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów, również tych z zaburzeniami w zachowaniu i deficytami rozwojowymi. -Wychowawcy i pedagog szkolny prowadzą w różnych formach szkolenia dla rodziców i zajęcia dla uczniów. -Współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka.
Rada rodziców	<ul style="list-style-type: none"> -Reprezentuje ogół rodziców Szkoły oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczy Szkoły. -Opiniuje program wychowawczo- profilaktyczny Szkoły. -Pozyskuje i gromadzi środki finansowe w celu wspierania działalności Szkoły. -Organizuje formy aktywności rodziców na rzecz wspomagania realizacji celów i zadań Szkoły.
Samorząd uczniowski	<ul style="list-style-type: none"> -Uczestniczy w opiniowaniu dokumentów szkolnych. -Reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego wobec dyrekcji i grona pedagogicznego. -Inicjuje działania dotyczące życia szkolnego uczniów (akcje charytatywne, imprezy kulturalne itp.). -Propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji. -Angażuje uczniów do wykonywania niezbędnych prac na rzecz klasy i szkoły. -Dba o dobre imię i honor Szkoły oraz wzbogaca jej tradycję.

	-Wyraża za pośrednictwem swojego opiekuna opinię dotyczącą problemów społeczności uczniowskiej.
Rodzice	-Rodzice uchwalają w porozumieniu z Radą Pedagogiczną szkolny program wychowawczo- profilaktyczny. -Rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci. -Rodzice aktywnie uczestniczą w życiu szkoły, włączając się w organizację uroczystości, wycieczek, imprez. -Wspierają dziecko we wszystkich sferach jego życia, zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa fizycznego oraz psychicznego. -Mają prawo do poznania zadań i zamierzeń dydaktyczno-wychowawczych w danej klasie i szkole. -Wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem, pomocą. -Dbają o realizację obowiązku szkolnego swoich dzieci. -Powinni zadbać o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, proponować im pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią.
Pozostali pracownicy szkoły	-Wspomagają działania w/w osób. -Dbają o poczucie bezpieczeństwa dzieci. -Reagują w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych.

Działalność wychowawczo-profilaktyczna w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej- ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- psychicznej- ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia,
- społecznej- ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym.

DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO I SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- spostrzeżeń wychowawcy na temat uczniów i całej klasy,
- rozpoznania opiekuńczo wychowawczego (pedagog szkolny),
- wywiadów, analiz dokumentacji uczniów, badań socjometrycznych, ankietowych skierowanych do rodziców, uczniów, nauczycieli,

- wywiadu z rodzicami i SU na temat ich oczekiwań dotyczących realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych,
- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły,
- analizy uwag wpisanych do e-dziennika,
- wniosków przedstawionych przez wychowawców klas do realizacji w roku szkolnym 2020/2021 r. z uwzględnieniem pojawiających się w nich problemów,
- rekomendacji wynikających z realizacji programu wychowawczo- profilaktycznego oraz rekomendacji wynikających ze sprawozdania pedagogów szkolnych.

Przy opracowaniu programu wychowawczo- profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- dotychczasowe doświadczenia szkoły,
- harmonogram imprez i uroczystości szkolnych,
- propozycje dotyczące treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, autorstwa rodziców, uczniów i nauczycieli,
- analizę sytuacji wychowawczej, w tym bezpieczeństwo uczniów i zagrożenia uzależnieniami na podstawie ankiet przeprowadzonych w roku szkolnym 2019/2020,
- przewidywane zmiany w szkole i środowisku uczniów, które w najbliższej przyszłości będą miały wpływ na proces wychowania.

W wyniku przeprowadzonych obserwacji, rozmów, analizy dokumentacji w roku szkolnym za rok szkolny 2019/2020 w bieżącym roku szkolnym należy:

- kontynuować działania zmniejszające skalę agresji werbalnej,
- podejmować w ramach pracy zespołowej nauczycieli wspólne działania wychowawcze w celu zminimalizowania niewłaściwych zachowań uczniów,
- rozszerzać działania na rzecz profilaktyki uzależnień,
- przypominać procedury i regulaminy obowiązujące w szkole szczególnie dotyczące COVID-19 oraz zasady korzystania z telefonów komórkowych,
- rozwijać umiejętności interpersonalne, które mają wpływ na zachowania asertywne uczniów. Realizować tematykę dotyczącą umiejętności interpersonalnych głównie asertywności, empatii, komunikacji i radzenia sobie ze stresem,
- kontynuować działania z zakresu profilaktyki w ramach realizacji godzin wychowawczych, w razie możliwości spotkań ze specjalistami, spotkań z rodzicami,
- kontynuować dobrą współpracę szkoły z Radą Rodziców i zacieśniać relacje mające na celu dobro wychowanków,
- w przypadku konieczności wdrożenia nauczania na odległość należy monitorować systematyczność wywiązywania się z obowiązków ucznia.

Działania wychowawczo- profilaktyczne prowadzone będą w następujących obszarach:

- WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE I OBYWATELSKIE
- BEZPIECZEŃSTWO NA CO DZIEŃ
- PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY I AGRESJI
- PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ
- ZDROWY STYL ŻYCIA
- Z EKOLOGIĄ ZA PAN BRAT
- ROZWIJANIE KOMPETENCJI CZYTELNICZYCH I INFORMATYCZNYCH

ZADANIA PROGRAMU

1. Profilaktyka uzależnień.
2. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.
3. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej.
4. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
5. Kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu.
6. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, wrażliwości na potrzeby innych, uczciwości, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi.
7. Edukacja proekologiczna.

Cele programu:

1. Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole.
2. Rozpoznanie oznak stresu oraz sposobów radzenia sobie z nimi.
3. Wzbudzanie w uczuciach poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie i czyny.
4. Propagowanie zdrowego stylu życia.
5. Redukowanie do zachowań agresywnych i prób przemocy w szkole.
6. Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych, poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej.
7. Poznanie się wzajemnie i budowanie zaufania. Integrowanie zespołu klasowego (wychowawca- uczeń- rodzic),
8. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.

9. Przybliżanie znaczenia pozytywnego myślenia.
10. Wskazywanie na szkodliwość używek oraz wskazywania zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia.
11. Wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych, używania środków i substancji niebezpiecznych.
12. Wskazywanie pożądaných wzorców zachowań.
13. Zapobieganie wchodzeniu w zachowania ryzykowne związane z przyjmowaniem środków psychoaktywnych.
14. Wskazywanie wartościowych rozrywek.
15. Poznanie sposobów oddziaływania reklam na ludzi.
16. Budowanie więzi ze szkołą i uczenie odpowiedzialności za nią.
17. Wspieranie uczniów, u których zaobserwowano wczesne objawy używania środków i substancji niebezpiecznych.
18. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Policja, Sąd, Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie itp.

Oczekiwane efekty oddziaływań:

Realizując Szkolny Program Wychowawczo- profilaktyczny dążymy do tego, aby uczniowie naszej szkoły:

- posiadali podstawową wiedzę i umiejętności umożliwiające im dalszą edukację na wyższych etapach kształcenia,
- dbali o własne zdrowie, kondycje fizyczną i psychiczną,
- byli tolerancyjni i otwarci na współpracę,
- byli aktywni, twórczy, prezentowali postawy asertywne,
- szanowali pracę własną i innych,
- kształtowali swoją osobowość, rozwijali swoje pasje i zainteresowania,
- byli wrażliwi na piękno przyrody, wspierali działania proekologiczne,
- akceptowali siebie, mając świadomość swych słabych i mocnych stron,
- mieli szacunek do rodziny i świadomość, że jest ona najważniejsza do prawidłowego rozwoju i szczęścia nie tylko pojedynczych ludzi, ale i całego społeczeństwa,
- byli odpowiedzialni w podejmowaniu decyzji dotyczących siebie i innych, a w sytuacjach zagrażających bądź przykrych zwracali się o pomoc do dorosłych,
- znali zagrożenia płynące z używania substancji i środków niebezpiecznych (alkohol, nikotyna, dopalacze, narkotyki).
- potrafili w sposób krytyczny selekcjonować i określać przydatność zdobywanych informacji,

- potrafili korzystać z osiągnięć najnowszej techniki.

Dekalog ucznia Szkoły Podstawowej nr 1 im. Królowej Jadwigi w Pcimiu

1. Szanujemy się wzajemnie- jesteście przecież jedną „szkolną rodziną”.
2. Uśmiech i słowo pozdrowienia jest najlepszą przepustką do naszej szkoły.
3. Możesz czuć się tutaj bezpiecznie, ale zważ, że bezpieczeństwo innych zależy również od ciebie.
4. Masz prawo wyrażać w sposób nieskrępowany swoje poglądy, o ile nie naruszają one godności drugiego człowieka.
5. Z naszego słownika eliminuje wyrazy wulgarne i obraźliwe- nie na tym polega dorosłość.
6. Uczymy się nie tylko poprawnie i kulturalnie wypowiadać, ale także słuchać innych.
7. Szanujemy własność osobistą oraz społeczną /szkolną/- chcemy być dobrym przykładem.
8. W naszej szkole kradzież, która plami honor człowieka, nie ma prawa wstępu.
9. Wszystkich obowiązuje punktualność i solidność w wykonywaniu swoich obowiązków.
10. Mimo indywidualnych różnic, do których mamy prawo, ciągle pracujemy nad sobą- gdyż wiele zależy od nas.

DORADZTWO ZAWODOWE

Zadaniem szkoły jest przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu. Szkoła prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego dzięki którym uczeń powinien:

- być współautorem procesu uczenia się,
- brać odpowiedzialność za własny rozwój
- wychodzić z inicjatywą i realizować różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju, rozwoju szkoły, społeczności lokalnej i angażować w nie innych,
- mieć wpływ na kształtowanie szkolnej rzeczywistości,
- mieć wpływ na to, jakie wartości i normy obowiązują w szkole.

W celu rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu uczeń powinien nabywać kompetencje społeczne, takie jak komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz organizacja i zarządzanie projektami.

CZYNNIKI RYZYKA

Przeprowadzona diagnoza wykazała, że problemami wychowawczymi w szkole, które zaliczamy do CZYNNIKÓW RYZYKA, są:

- ograniczone kontakty rówieśnicze, inne niż dotychczas formy nawiązywania relacji rówieśniczych (wykluczenie społeczne),

- różne postawy rodziców i uczniów do przestrzegania zasad bezpieczeństwa w czasie pandemii,
- agresja werbalna wśród uczniów (oskarżanie, plotkowanie, szykanowanie),
- stres, wysoki poziom napięcia emocjonalnego związany z pandemią,
- zagrożenia płynące z niewłaściwego korzystania z mediów, telefonów komórkowych.

Przyczyną zachowań ryzykownych są:

- długa izolacja społeczna, reżim sanitarny,
- różne źródła informacji dotyczące pandemii COVID-19,
- lęk przed chorobą, izolacją, nieumiejętność poradzenia sobie z zaistniałą sytuacją,
- potrzeba uznania społecznego, chęć zaimponowania rówieśnikom,
- łatwy dostęp do środków TIK,
- niewystarczające zainteresowanie rodziców/opiekunów prawnych oraz niewłaściwe wzorce,
- nieumiejętność nawiązania relacji z rówieśnikami.

CZYNNIKI CHRONIĄCE:

- potrzeba kontaktów rówieśniczych, otwartość na innych,
- edukacja uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie pandemii, monitorowanie przestrzegania procedur COVID-19 obowiązujących w szkole,
- odpowiedzialna postawa rodziców, nauczycieli i pracowników dotycząca przestrzegania procedury COVID – 19,
- właściwe wzorce i więź emocjonalna ucznia z rodziną,
- zainteresowanie nauką i własnym rozwojem,
- umiejętne zorganizowanie czasu wolnego (zajęcia dodatkowe i pozalekcyjne),
- odwoływanie się do sfery duchowej uczniów, do rozwoju moralnego, wartościowania myśli i zachowań,
- respektowanie norm i wartości społecznych – ukazywanie młodzieży jasnych zasad zachowania i konsekwentnego wychowania.

Ewaluacja programu

1. Kompleksowa ewaluacja programu przeprowadzana jest po zakończeniu każdego roku szkolnego przez zespół zadaniowy nauczycieli.

2. Formy ewaluacji:

- analiza dokumentacji szkoły,
- obserwacje zachowań i postaw uczniów w szkole i poza nią,
- analiza zapisów uwag,

- analiza wyników prowadzonych konkursów szkolnych i pozaszkolnych,
- ocena stopnia zaangażowania uczniów w prace na rzecz klasy, szkoły, środowiska,
- analiza wniosków z przeprowadzonych ankiet dla nauczycieli, uczniów i rodziców,
- analiza opinii rodziców na temat pracy szkoły.

3. Wyniki ewaluacji przedstawiane są Radzie Rodziców do końca danego roku szkolnego.

Edukacja wczesnoszkolna obejmuje pierwsze trzy lata nauki dziecka w szkole i ma za zadanie stopniowo przygotować dziecko do uczestnictwa w życiu społeczności szkolnej i środowiska lokalnego, a w dalszej perspektywie- do pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym. Cele wychowania i sposób ich realizacji w niższych klasach szkoły podstawowej powinny być dostosowane do indywidualnych możliwości intelektualnych, emocjonalnych, społecznych i zdrowotnych dziecka będącego w młodszym wieku szkolnym. Realizacja celów wychowania i profilaktyki na I etapie kształcenia powinna być tak zorganizowana, aby wszyscy uczniowie, mieli możliwość zrozumienia podstawowych procesów społecznych zachodzących w najbliższym i dalszym otoczeniu oraz przejawiania adekwatnego do danej sytuacji zachowania.

TREŚCI WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNE DO REALIZACJI W KLASACH I-III	
OBSZAR	ZADANIA – KLASY I – III
Zdrowie- edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo- skutkowego; • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
Relacje- kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych; rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń; • kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł; • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy

	<p>z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; • zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.
Kultura- wartości, normy, wzory zachowań	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się; • kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła; • kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; • kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji; • inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; • przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań; • wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; • kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji; • kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania; • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.
Bezpieczeństwo- profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów; • przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć

<p>ruchowych i poruszania się po drogach;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym; • kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.

**TREŚCI WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNE DO REALIZACJI PODCZAS GODZIN
DO DYSPOZYCJI WYCHOWAWCY
W KLASACH IV-VIII**

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie- edukacja zdrowotna	<p>-Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu.</p> <p>-Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania.</p> <p>-Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.</p> <p>-Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny.</p> <p>-Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.</p>	<p>-Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywują.</p> <p>-Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.</p> <p>-Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.</p>	<p>-Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.</p> <p>-Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron.</p> <p>-Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.</p>	<p>-Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje.</p> <p>-Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>-Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań.</p> <p>-Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.</p> <p>-Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.</p>	<p>-Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania- charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością.</p> <p>-Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych.</p> <p>-Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p> <p>-Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.</p> <p>-Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.</p>
Relacje- kształtowanie postaw społecznych	<p>-Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.</p>	<p>-Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.</p>	<p>-Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu.</p>	<p>-Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający</p>	<p>-Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. -Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. -Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób. -Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. -Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej. 	<ul style="list-style-type: none"> -Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). -Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota). -Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. -Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. 	<ul style="list-style-type: none"> -Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat). -Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. -Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. -Rozwijanie samorządności. 	<ul style="list-style-type: none"> zadowolenie obydwu stron. -Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności. -Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat). 	<ul style="list-style-type: none"> -Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji. -Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.
Kultura- wartości, normy, wzory zachowań	<ul style="list-style-type: none"> -Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka -Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania. -Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. -Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze. 	<ul style="list-style-type: none"> -Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów. -Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw. -Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji. -Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. 	<ul style="list-style-type: none"> -Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności. -Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. -Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają. -Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. 	<ul style="list-style-type: none"> -Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. -Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. -Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. -Umacnianie więzi ze społecznością lokalną. 	<ul style="list-style-type: none"> -Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. -Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu. -Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.
Bezpieczeństwo	Redukowanie	Rozwijanie umiejętności	-Dostarczanie wiedzy na	-Rozwijanie postaw	-Propagowanie wiedzy na

<p>- profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<p>agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. -Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. -Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. -Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. -Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.</p>	<p>prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu- podstawy negocjacji i mediacji. -Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. -Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań. -Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. -Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu.</p>	<p>temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. -Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. -Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi. -Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych. -Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p>	<p>opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. -Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. -Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. -Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków. -Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?</p>	<p>temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. -Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów. -Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy. -Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych- określanie alternatywnych rozwiązań problemu. -Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu- podstawy negocjacji i mediacji.</p>
---	--	--	---	--	--

Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych z wybranych przedmiotów kształcenia ogólnego.

Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Zdrowie – edukacja zdrowotna	
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> -dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; -ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka; -posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; -posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; -reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; -wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; -przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; -ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. Internet; -ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
Informatyka	-w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> -analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; -uzasadnia konieczność ochrony przyrody; -opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> -opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; -opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; -opisuje zasady zdrowego odżywiania; -przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; -przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; -omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; -wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; -omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; -wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; -wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania.
WOS	<ul style="list-style-type: none"> -rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych; -podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans

	wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych;
Przyroda	-kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; -doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; -poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się;
Edukacja dla bezpieczeństwa	-wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; -wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu; -omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; -dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie); -wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych; -ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia; -ustala, co sam może zrobić, aby stworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.);
Technika	-przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; -kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;
Wychowanie do życia w rodzinie	-radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	
Edukacja wczesnoszkolna	-identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach; -przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad; -współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię; -dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory; -dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności; -odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo; -ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot; -szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym; -uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu; -wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie; -wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego; -naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł;

	-przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;
Informatyka	-uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; -identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów; -bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;
Wychowanie fizyczne	-uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę; -pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; -wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; -wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; -omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiernej płci; -identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; -wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; -wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; -współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; -motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzeb.
WOS	-współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; -wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności; -uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontaktu, przynależności, uznania); -przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku; -wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie; -rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; -rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; -przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy;
Przyroda	-zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego; -doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole;
Biologia	-prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;
Wychowanie do życia w rodzinie	-zna i stosuje zasady savoir- vivre'u w różnych sytuacjach społecznych; -rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za

	<p>manifestowane reakcje, wypowiedane i pisane słowa;</p> <p>-kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego;</p> <p>-bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;</p>
Kultura – wartości, normy i wzory zachowań	
Edukacja wczesnoszkolna	<p>-ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne;</p> <p>-szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach;</p> <p>-określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania;</p> <p>-odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób;</p> <p>-odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania;</p>
Język polski	<p>-kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym;</p> <p>-rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami;</p> <p>-kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej;</p> <p>-rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych;</p> <p>-rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości;</p> <p>-rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania;</p> <p>-rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej;</p> <p>-kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania;</p> <p>-jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;</p>
Historia	-poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje;
Muzyka	<p>-poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;</p> <p>-zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;</p> <p>-zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;</p> <p>-uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej);</p> <p>-angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;</p> <p>-uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;</p> <p>-stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;</p>

Plastyka	-zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); -zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;
WOS	-uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; -podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego; -wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartej zamieszkiwania; przedstawia – za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym; -uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom; -planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy;
Przyroda	-kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;
Geografia	-łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości; -przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; -rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; -ma poczucie dumy z piękną ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej); -kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią; -rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno-kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski; -przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;
Informatyka	-opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; -postępuje etycznie w pracy z informacjami;
Wychowanie do życia w rodzinie	-jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie;
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	
Edukacja wczesnoszkolna	-wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu; -rozdzieli podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad

	<p>zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego;</p> <p>-stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku;</p> <p>-ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;</p> <p>-stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety;</p> <p>-rozdziela pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;</p>
Informatyka	<p>-rozdziela pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet; — przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie;</p>
Wychowanie fizyczne	<p>-omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku;</p> <p>-omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej;</p> <p>-wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego;</p> <p>-wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im;</p> <p>-wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu;</p>
WOS	<p>-rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach;</p> <p>-przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować;</p> <p>-wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw;</p> <p>-przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami;</p>
Informatyka	<p>-posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy;</p> <p>-uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej;</p> <p>-wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich;</p> <p>-stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami;</p> <p>-ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich.</p>
Technika	<p>-przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego;</p> <p>-analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia);</p>
Edukacja dla bezpieczeństwa	<p>-wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka);</p> <p>-wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozdziela poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;</p>
Wychowanie do życia w rodzinie	<p>-świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;</p>

W celu opracowania struktury i treści SPW-P wykorzystano następujące strategie profilaktyczne skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

	Uczniowie	Nauczyciele	Rodzice
Strategie informacyjne	<ul style="list-style-type: none"> -zapoznanie z zapisami Statutu szkoły dotyczącymi procedur w sytuacjach ryzykownych zachowań w szkole, -informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach uzależnień, 	<ul style="list-style-type: none"> -ugruntowanie wiedzy na temat okresu rozwojowego dzieci i młodzieży, -poszerzenie wiedzy na temat zachowań ryzykownych umożliwiającej rozumienie zjawiska podejmowania zachowań dysfunkcyjnych, -promowanie sukcesów młodzieży na forum klasy, szkoły, lokalnego środowiska, -rozpoznanie uczniów z grup ryzyka w klasie, szkole, -analiza sytuacji wychowawczej. 	<ul style="list-style-type: none"> -zapoznanie z zapisami statutu szkoły dotyczącymi procedur w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych, -zdobycie wiedzy na temat zachowań ryzykownych umożliwiającej rozumienie zjawiska podejmowania przez młodzież zachowań dysfunkcyjnych, -informowanie rodziców o społecznych i zdrowotnych skutkach zachowań dysfunkcyjnych, jakie miały miejsce w szkole.
Strategie edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> -prowadzenie zajęć adaptacyjno – integracyjnych, -trening asertywności, -doskonalenie umiejętności komunikacyjnych, -kształtowanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> -bieżąca aktualizacja wiedzy z zakresu prawa oświatowego, -monitorowanie potrzeb w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych i profilaktycznych, -psychoedukacja, -udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych, -kształtowanie umiejętności pracy z rodzicami ucznia przejawiającego zachowania dysfunkcyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> -monitorowanie potrzeb i oczekiwań wobec systemu wychowawczo-profilaktycznego szkoły, -zapoznanie ze statutem szkoły, podstawowymi regulaminami, szkolnym programem wychowawczo-profilaktycznym, -psychoedukacja, odpowiadająca na rzeczywiste potrzeby rodziców, -umożliwienie aktywnej działalności i współdecydowania o życiu szkoły.
Strategie alternatywne	<ul style="list-style-type: none"> -atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych, -udział w konkursach przedmiotowych, sportowych i artystycznych oraz wszelkich działaniach alternatywnych -organizacja imprez masowych, wycieczki, biwaki, szkolne festyny środowiskowe, -organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów, zawodów. -praca w organizacjach działających na 	<ul style="list-style-type: none"> -spotkania wychowawcy lub nauczyciela mającego kontakt z uczniem przejawiającym pierwsze objawy zagrożenia niedostosowaniem społecznym z pedagogiem szkolnym, psychologiem, dyrektorem lub specjalistami spoza szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> -organizowanie spotkań konsultacyjnych dla rodziców.

	terenie szkoły, w środowisku lokalnym – samorząd uczniowski, wolontariat, stowarzyszenia i fundacje, które kreują świadomą pracę na rzecz innych, tym samym rozwijają zainteresowania i wzbogacają rozwój osobowości.		
Strategie interwencyjne	-rozmowy z nauczycielem, wychowawcą, rodzicem, pedagogiem szkolnym.	-udzielanie nauczycielom, wychowawcom wsparcia w sytuacji kryzysu.	-wskazanie rodzicom osób i instytucji udzielających pomocy i wsparcia w sytuacji kryzysu.
Zmiany środowiskowe	-w miarę potrzeb i oczekiwań środowiska szkolnego.		
Zmiany przepisów	-w miarę potrzeby modyfikowanie procedur, regulaminów i Statutu szkoły.		

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ:

Obszar	Tematyka	Sposób realizacji	Uwagi
BEZPIECZEŃSTWO NA CO DZIEŃ	Bezpieczna droga do szkoły.	-spotkania, pogadanki z funkcjonariuszami Straży i Policji (znaki drogowe, zasady bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię, rozpoznanie służb mundurowych), -udział w projekcie „Klub Bezpiecznego Puchatka”,	
	Bezpieczne zachowanie poza szkołą.	-pogadanki na lekcjach wychowawczych,	
	Zintegrowana Polityka Bezpieczeństwa „ZPB”.	-kontynuacja działań,	
	Unikanie zagrożeń.	-pogadanki na lekcjach wychowawczych, -spotkanie ze specjalistami m.in. policjantem, strażakiem,	
	„Prawo i My”.	-pogadanki,	
	Bezpieczne zachowanie w czasie ferii zimowych.	-pogadanki, prelekcje, lekcje wychowawcze.	
	Bezpieczne i zdrowe wakacje.	-pogadanki, prace plastyczne, -bezpieczeństwo nad wodą- pokaz.	
	Pierwsza pomoc przedmedyczna	-nauka udzielania pomocy- pokaz OSP/ PPSP, warsztaty uczniowskie,	
	Zachowanie w czasie zagrożenia zdrowia i życia.	-próbna ewakuacja, -pogadanka, rozmowy na lekcjach wychowawczych, -sporządzanie notatek z wypadków.	
	Karta rowerowa- zasady bezpieczeństwa dla rowerzystów.	-tematyka realizowana na lekcjach techniki- egzamin praktyczny.	
	Zachowanie w kontaktach z nieznanymi.	-tematyka godzin wychowawczych, pogadanki,	
Bezpieczna szkoła.	-dyżury nauczycielskie w czasie przerw i na stołówce szkolnej.		

		-analiza regulaminów i procedur,	
	Organizacja czasu wolnego.	-prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, -poruszanie tematyki na lekcjach wychowawczych i WDŻ,	
	Bezpieczny Internet	-zabezpieczenie komputerów przed szkodliwymi treściami, -praca z dostępnymi pakietami edukacyjnymi m.in. „Owce w sieci”; -zajęcia profilaktyczne z policją, -obchody Dnia Bezpiecznego Internetu.	
PRZECIWDZIAŁA- NIE PRZEMOCY I AGRESJI	Kultura osobista dzieci- przestrzeganie zasad dobrego zachowania w szkole.	-rozmowy z uczniami- kontrakt z uczniem, -Dzień Kobiet, -gazetki informacyjne na korytarzach i w salach lekcyjnych z zakresu profilaktyki i bezpieczeństwa.	
	„Muzyka łagodzi obyczaje”.	-przygotowanie do właściwego odbioru muzyki klasycznej, -koncerty muzyczne, -współpraca z Orkiestrą Dętą Ochotniczej Straży Pożarnej w Pcimiu.	
	Pedagogizacja rodziców w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz poprawy komunikacji z dzieckiem.	-zapoznanie z procedurą Niebieskiej Karty, -pedagogizacja w czasie zebrań- rozmowy, -zaznajamianie z literaturą, -rozmowy indywidualne i spotkania z pedagogiem szkolnym.	
	Zapobieganie tworzeniu konfliktów w klasie	-pogadanki, praca w grupach w czasie lekcji wychowawczych, -rozmowy z uczniami.	
	Bycie dobrym kolegą, szacunek do kolegów.	-pomoc koleżeńska, -działania w ramach „Koleżeńskiej Grupy Wsparcia Pomocna dłoń”.	
	Konwencja o Prawach Dziecka.	-zajęcia w ramach godzin wychowawczych, -rozmowy na temat praw dziecka, ucznia (prawa i obowiązki), -pogadanki z pedagogiem szkolnym, -działalność Samorządu uczniowskiego, wybór opiekuna	
	Radzenie sobie z agresją i przemocą.	-zajęcia „Agresja i przemoc. Jak im się przeciwstawić?” m.in. (film) -praca w grupach, pogadanki, -warsztaty dla uczniów, -zajęcia wyciszające na świetlicy.	
	Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich.	-zapoznanie z tekstem ustawy- pogadanki.	
	Bezpieczna przestrzeń.	-praca na lekcjach wychowawczych, zwracanie uwagi na niewłaściwe zachowania, reagowanie na przejawy przemocy, agresji, -wpisy do zeszytów uwag i korespondencji uczniów.	
	Problemy uczniów agresywnych- rozwiązywanie.	-rozmowy, -spotkania z rodzicami, zespołem wychowawców, -minitrening asertywności (w ramach WDŻ).	
PROFILAKTYKA UZALEŻNIEN	„Myślę nie, mówię nie”. Nauka asertywności.	-realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego w czasie lekcji wychowawczych.	

	Przeciwdziałanie nikotynizmowi.	-realizacja na lekcjach przyrody, -Dzień bez papierosa- zajęcia w ramach lekcji wychowawczych, -realizacja programu profilaktycznego „Nie pal przy mnie, proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”.	
	Zagrożenia cywilizacyjne- AIDS, narkotyki, dopalacze.	-realizacja na lekcjach przyrody, -tematyka lekcji wychowawczych, -informacja dla rodziców w czasie zebrań.	
	Walka z uzależnieniami.	-realizacja na lekcji wychowania do życia w rodzinie i godzinach wychowawczych.	
ZDROWY STYL ŻYCIA	Ruch to zdrowie	-rozmowy z uczniami, -zawody sportowe, piesze wycieczki, -realizacja projektu „Trzymaj formę”,	
	Zdrowe odżywianie	-rozmowy, gry i zabawy promujące zdrowe odżywianie,	
	Zdrowy uśmiech	-rozmowy, profilaktyka higieny jamy ustnej, -współpraca z pielęgniarką.	
	Spędzanie czasu wolnego, zainteresowania	-praca w grupach w czasie lekcji wychowawczych i wychowania do życia w rodzinie, -prace plastyczne.	
Z EKOLOGIĄ ZA PAN BRAT	Najbliższe środowisko i specyfika regionu.	-poznawanie najbliższej okolicy i regionu, -wycieczki tematyczne, m.in. <i>Przyrodnicze zakątki Pcimia i okolicy</i> , -poznanie legend, tradycji i historii naszej szkoły i regionu, -Dzień Patrona, -konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi, -wystawy, gazetki klasowe, -walory krajobrazowe i turystyczne naszej miejscowości, okolicy i regionu.	
	Przeciwdziałanie degradacji środowiska, troska o środowisko naturalne	-ochrona środowiska naturalnego, -konkursy o tematyce ekologicznej, -zbiórka surowców wtórnych, -dbanie o środowisko naturalne.	
WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE I OBYWATELSKIE	Szacunek dla tradycji, historii i symboli narodowych.	-udział w uroczystościach klasowych i szkolnych, -zapoznanie uczniów z ceremoniałem sztandaru szkolnego, -Dzień Patrona Szkoły, -obchody świąt rocznicowych, m.in. ustanowienie Konstytucji 3-go Maja, Święto Odzyskania Niepodległości, -zachowanie odpowiedniej postawy wobec symboli.	
	Wiedza o dziedzictwie kulturowym narodu.	-zorganizowanie klasowych wycieczek do miejsc pamięci i innych ciekawych kulturowo miejscowości, -imprezy: Jasełka, Andrzejki, Walentynki, Dzień Matki, Dzień Babci i Dziadka.	
ROZWIJANIE KOMPETENCJI CZYTELNICZYCH	„Moja przyjaciółka książka”.	-konkursy czytelnicze i plastyczne, -lekcje biblioteczne, -lekcje języka polskiego,	

I INFORMATY- CZNYCH		-gazetki tematyczne, -spotkanie z autorem.	
	Korzystanie z różnych źródeł informacji.	-lekcje biblioteczne, -lekcje przedmiotowe, -korzystanie z: różnych słowników, encyklopedii, leksykonów, czasopism, Internetu.	
	„Książka moim hobby”.	-akcja głośnego czytania na długiej przerwie, -szkolna akcja „Podaruj książkę bibliotece na gwiazdkę”, -„Parada postaci literackich.	

**Osoby odpowiedzialne
za opracowanie programu:**

mgr Joanna Róg
mgr Beata Rozum
mgr Justyna Hajdas
mgr Iwona Bzdek
mgr Grażyna Paluch
mgr Halina Stachura-Domańska